

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ THEO HÌNH THỨC KẾT HỢP TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP VIỆT - HUNG

Nguyễn Hoàng Hiếu, Khuất Thị Hồng Nhung
Khoa Lý luận chính trị, trường Đại học Công nghiệp Việt – Hung

Tóm tắt: Mô hình học tập kết hợp là sự kết hợp giữa phương pháp dạy và học truyền thống và trực tuyến. Nó không chỉ phát huy ưu điểm của phương pháp dạy học truyền thống mà còn giúp giáo viên và người học tận dụng nhiều thời gian hơn để làm quen với mô hình trực tuyến. Trên cơ sở phân tích thực trạng áp dụng mô hình học tập kết hợp trong giảng dạy các môn Lý luận chính trị tại Trường Đại học Công nghiệp Việt – Hung, bài viết bước đầu đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của mô hình này trong tương lai.

Từ khóa: Học trực tuyến, giảng dạy truyền thống, Học tập kết hợp

IMPROVING THE QUALITY OF TEACHING POLITICAL THEORY SUBJECTS THROUGH COMBINED FORMATS AT VIET - HUNG UNIVERSITY OF INDUSTRY

Nguyen Hoang Hieu, Khuat Thi Hong Nhung
Department of Political Theory, Vietnam – Hungary Industrial University

Abstract: The blended learning model is a combination of traditional teaching methods and online learning. It not only leverages the advantages of traditional teaching but also allows teachers and learners to utilize more time to familiarize themselves with the online model. Based on an analysis of the current application of the blended learning model in teaching political theory subjects at Vietnam – Hungary Industrial University, this article initially proposes several solutions to enhance the effectiveness of this model in the future.

Keywords: Online learning, traditional teaching, blended learning

Nhận bài: 18/9/2024

Phản biện: 10/10/2024

Duyệt đăng: 13/10/2024

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Mô hình học tập kết hợp (Blended learning – kết hợp giữa phương thức trực tiếp và trực tuyến) nhằm phát huy được ưu điểm của phương thức học truyền thống, đây cũng được xem là bước đệm giúp người học thay đổi và làm quen dần với mô hình học trực tuyến. Mô hình này được phát triển dựa trên ứng dụng nền tảng công nghệ số trong dạy học, giúp người học rèn luyện ý thức tự học, tính chủ động trong việc lựa chọn không gian học, thời gian học, hạn chế được phần nào nhược điểm của mô hình dạy và học theo phương thức truyền thống. Hiện nay việc ứng dụng mô hình Blended learning trong giảng dạy đại học là một lựa chọn hợp lý, ngoài việc phát huy được các lợi thế của lớp trẻ khi tham gia học, mô hình còn giúp người dạy có thể linh động và đa dạng hơn các phương pháp giảng dạy để thu hút người học. Trên cơ sở phân tích thực trạng khi áp dụng mô hình kết hợp trong giảng dạy các môn Lý luận Chính trị tại

Trường Đại học Công nghiệp Việt – Hung bài viết bước đầu đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả áp dụng mô hình này trong thời gian tới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng áp dụng dạy học kết hợp của các môn Lý luận chính trị tại Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung

Trong bối cảnh của đại dịch COVID-19, đội ngũ giảng viên của trường đã chủ động, vận dụng linh hoạt, sáng tạo phương pháp và hình thức dạy học, nhất là dạy học trực tuyến nhằm duy trì các hoạt động dạy và học, đây cũng là thuận lợi khi các môn Lý luận chính trị chuyển sang giảng dạy theo phương thức kết hợp. Hạ tầng kết nối mạng Internet của nhà trường cơ bản đã đáp ứng được nhu cầu người học tránh được tình trạng nghẽn mạng, quá tải khi người học tham gia tải tài liệu, xem video tự học, làm bài tập, bài kiểm tra online,... Nhà trường cũng đã xây dựng Hệ thống

quản lý học tập, học liệu: không bị giới hạn thời gian, không gian, cho phép người học có thể truy cập mọi lúc, mọi nơi; hệ thống học tập đơn giản, có hướng dẫn cụ thể để người học dễ dàng tiếp cận và có các công cụ để người học có thể đánh giá được quá trình tự học của bản thân.

Bên cạnh những kết quả đạt được, trong quá trình áp dụng dạy học kết hợp của các môn Lý luận chính trị tại Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung cũng còn tồn tại những hạn chế nhất định như: tỷ lệ đánh giá đối với các hoạt động tự học trực tuyến của sinh viên còn chưa được chú trọng; chất lượng hoạt động thuyết trình nhóm của sinh viên còn hạn chế; đội ngũ giảng viên bộ môn thiếu về số lượng, chưa hợp lý về cơ cấu giữa các môn; kho học liệu số phục vụ hoạt động dạy – học chưa tương xứng với tiềm năng của nhà trường; một bộ phận sinh viên chưa chủ động, tích cực học tập, rèn luyện trong quá trình tự học, tự nghiên cứu.

Đó là những thách thức không nhỏ đối với quá trình áp dụng và thực hiện dạy học kết hợp trong tương lai. Để khắc phục những hạn chế trên phải thực hiện đồng bộ và có hiệu quả các giải pháp trong việc nhằm nâng cao chất lượng hoạt động dạy và học các môn Lý luận chính trị theo phương thức kết hợp hiện nay.

2.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động dạy và học các môn Lý luận Chính trị theo hình thức kết hợp tại Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung

2.2.1. Nâng cao chất lượng hoạt động thuyết trình nhóm của sinh viên

Theo đề cương các môn Lý luận chính trị, hoạt động thuyết trình nhóm của sinh viên được thực hiện đối với tất cả các môn học. Điều này cho thấy, hoạt động thuyết trình nhóm đã và đang được chú trọng trong quá trình tổ chức dạy – học, qua đó, rèn luyện tính tích cực, chủ động của người học trong việc tìm kiếm và làm chủ tri thức, hoàn thành tốt nội dung của môn học. Để hoạt động nhóm đạt hiệu quả hơn, theo tôi, cần kết hợp thảo luận nhóm với sử dụng bản đồ tư duy để nâng cao chất lượng hoạt động thuyết trình nhóm của các nhóm sinh viên.

Bản đồ tư duy (Mindmap), là phương pháp học được phát triển vào cuối thập niên 60 (của thế kỉ 20) bởi Tony Buzan. So với phương pháp truyền thống thì đây là phương pháp dạy và học khá hiệu quả, nó phát huy tối đa hiệu quả ghi nhớ về hình ảnh của bộ não. Nội dung của bài học có

thể sẽ được phân tích hay tổng hợp theo kiểu lược đồ phân nhánh. “Đây là một phương pháp được nhiều người Việt và giảng viên biết đến nhưng lại rất ít được sử dụng” [2, tr.309]. Sử dụng bản đồ tư duy là phương pháp học có kỹ thuật ghi chép ở trình độ cao. Bài học được giản đồ ý, các ý chính sẽ được thể hiện trên bản đồ và có sự liên hệ với nhau thông qua các đường nối với nhau. Với phương pháp này sẽ tạo cho các bạn sinh viên phát huy được sự sáng tạo, tính năng động của bản thân khi làm việc. So với cách học truyền thống thì cách học này không tốn nhiều thời gian và lại nhớ rất lâu nên thường được các bạn sinh viên sử dụng khi chuẩn bị vào mùa thi.

2.2.2. Xây dựng kho học liệu số giúp sinh viên dễ dàng tiếp cận thông tin

Kho học liệu số trực tuyến là một trong những giải pháp quan trọng để thúc đẩy và nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến và dạy học kết hợp đối với các môn học nói chung, các môn Lý luận chính trị nói riêng. Để xây dựng tốt học liệu số, Nhà trường cần đầu tư đúng mức về tài chính, công nghệ, nhân lực để thực hiện công cuộc xây dựng, phát triển, tổ chức, quản lý và phục vụ nguồn học liệu mở; Thư viện cần tập trung số hóa nguồn tài liệu sẵn có trong thư viện. Ưu tiên số hóa tài liệu có giá trị thông tin cao, được nhiều người sử dụng, tài liệu phục vụ cho các ngành đào tạo trọng điểm của nhà trường; Phối hợp với thư viện các trường đại học khác cùng mua và sử dụng dùng chung cơ sở dữ liệu toàn văn các loại hình tài liệu để tiết kiệm kinh phí phục vụ tốt nhất cho công tác giáo dục và đào tạo; Phối hợp xây dựng, chia sẻ, trao đổi nguồn học liệu mở với thư viện các trường đại học lớn có cùng chuyên ngành đào tạo; Ưu tiên và tạo mọi điều kiện thuận lợi để cán bộ được tham gia các lớp bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, đặc biệt là tham gia các lớp bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng xây dựng và phát triển học liệu mở; trường cần tổ chức tuyên truyền cho người học nhận biết lợi ích của việc khai thác sử dụng nguồn học liệu mở để người học giảm chi phí tài liệu học tập, thời gian tìm kiếm cũng như khai thác hết nguồn tài liệu đã trả phí.

2.2.3. Phát huy tính chủ động, tích cực học tập của sinh viên

Một nguyên lý căn bản có tính quy luật của giáo dục, nhất là giáo dục đại học là phải nỗ lực biến quá trình giáo dục - đào tạo thành tự giáo dục, tự đào tạo, làm cho sinh viên từ đối tượng trở thành chủ thể, thành “nhân vật trung tâm” trong

nhà trường trên cơ sở các nhà giáo dục, các lực lượng giáo dục làm tốt vai trò chủ đạo, tổ chức và hướng dẫn mọi hoạt động học tập, rèn luyện của sinh viên. Để học tập theo mô hình Blended learning người học cần có sự chuẩn bị về các công cụ phục vụ cho học trực tuyến như: điện thoại, laptop, hệ thống kết nối nổi mạng,... Kết quả học tập của người học trước hết chịu sự tác động của phương pháp giảng dạy, tài liệu học tập, trang thiết bị, môi trường học tập,... Đặc biệt, yếu tố chính là do bản thân người học. Người học phải có sự chuẩn bị tâm lý, phải làm quen dần với các phương pháp tự học, tự nghiên cứu, tìm ra cách học phù hợp với bản thân trên cơ sở hướng dẫn của giảng viên. Bên cạnh đó, người học cần mạnh dạn hỏi, trao đổi, thảo luận, ... với nhau, với giảng viên để tìm được sự hỗ trợ khi cần và nâng cao các kỹ năng mềm cần thiết. Đồng thời, chủ động hơn trong việc tìm kiếm, nghiên cứu tài liệu, giáo trình, bài giảng nhằm nắm

bắt được những kiến thức nền tảng của môn học, đồng thời vận dụng lý luận chính trị giải quyết các vấn đề thực tiễn, rèn luyện các kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, ...

III. KẾT LUẬN

Mô hình học tập kết hợp (Blended learning) là một bước chuyển tiếp từ mô hình học tập truyền thống sang mô hình học tập trực tuyến. Xu hướng dạy và học theo mô hình trực tuyến là một xu thế tất yếu trong tương lai, do đó việc đầu tư, xây dựng cơ sở hạ tầng, trang thiết bị, nhân sự giảng dạy phục vụ cho mô hình Blended cũng là một yếu tố để phục vụ cho học tập trực tuyến trong tương lai. Để áp dụng thành công mô hình Blended learning trong dạy học ngoài sự đầu tư thay đổi từ nhà trường, người dạy thì yếu tố chính vẫn là do bản thân của người học, người học cần phải thay đổi nhận thức của bản thân, tìm ra phương pháp tự học cho phù hợp để phát huy hết tác dụng của mô hình Blended learning.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban cơ bản (2022), *Kỷ yếu Hội thảo Nâng cao chất lượng giảng dạy tại Ban cơ bản Trường Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh*.
- Đoàn Thị Huệ (2021), Kết hợp phương pháp thảo luận nhóm và bản đồ tư duy trong giảng dạy môn Triết học Mác – Lênin, Kỷ yếu Hội thảo khoa học “Cách mạng công nghiệp 4.0 với việc đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập các môn Lý luận chính trị theo chương trình mới”, Trường Đại học Quảng Bình tr.306-313.
- Phạm Thị Thu Huyền (2021), *Vận dụng mô hình học tập kết hợp (Blended learning) trong giảng dạy bậc đại học tại Việt Nam hiện nay*, Tạp chí công thương, số 23.
- Khoa khoa học cơ bản (2022), *Đề cương các môn Lý luận chính trị*, Trường Đại học mở Thành Phố Hồ Chí Minh.